

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی عرصه نوزادان نیازمند مراقبت‌های ویژه
نوع و تعداد واحد: ۱ واحد بالینی
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی مامایی، ترم ۸
زمان کارآموزی: شنبه تا چهارشنبه
محل کارآموزی: بخش‌های نوزادان و مراقبت‌های ویژه نوزادان بیمارستان شهید بهشتی
مسئول درس: دکتر اسحقیان
شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۷۳
شماره درس: ۵۱۵۳۲۵
دروس پیش نیاز: بهداشت مادران و نوزادان (نظری)
نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۵-۱۴۰۴
زمان حضور در دفتر کار: دوشنبه ۱۶-۱۴

Email: Azam.eshaghian@yahoo.com/eshaghian.azam@gmail.com

اساتید درس: خانم طلعتی، خانم دکتر عسگری، خانم زمانی، دکتر اسحقیان

شرح درس:

طی این دوره کارآموزی، دانشجویان ضمن یادگیری مراقبت از نوزاد سالم با بیماری‌ها و موارد غیر طبیعی آشنا می‌شوند. نحوه تعامل با خانواده و نوزاد را آموزش دیده تا با استفاده از مهارت‌های تفکر خلاق و حل مساله وضعیت نوزاد را بررسی و سپس نیازهای آنها را مشخص و بر حسب اولویت جهت برطرف نمودن آنها از مادر و خانواده مراقبت کند.

هدف کلی:

آماده ساختن دانشجو برای کسب تجربیات ویژه با نوزادان سالم و مبتلا به بیماری‌های مختلف در بیمارستان

اهداف اختصاصی:

- ۱- اصول کار در بخش نوزادان از قبیل شستن دستها قبل و بعد از تماس با نوزاد، پوشیدن گان، زدن ماسک در صورت لزوم، نداشتن زینت آلات، کوتاه بودن ناخن را رعایت نماید.
- ۲- اقدامات لازم در امر پذیرش نوزاد را انجام دهد.
- ۳- علائم حیاتی نوزاد را کنترل و ثبت نماید. اقدامات لازم جهت حفظ دما و پیشگیری از هیپوترمی و هیپرترمی را انجام دهد.
- ۴- قد، وزن، دور سر و دستبند نوزاد را کنترل نماید.
- ۵- مهارت در معاینه فیزیکی و عصبی اولیه، تعیین سن جنین و رفلکسهای نوزاد را به صورت عملی نشان دهد.
- ۶- مراقبت های روزانه نوزاد شامل مراقبت از بند ناف، تغییر وضعیت، بهداشت، اکسیناسیون، تغییر پوزیشن، انتقال و جابجایی نوزاد را انجام دهد.
- ۷- اصول اولیه در احیاء نوزاد را بیان نماید و قادر به انجام اقدامات اولیه احیاء باشد.
- ۸- مراقبت از نوزاد را بر اساس اصول مراقبت تکاملی انجام دهد.
- ۹- مراقبت های پرستاری مربوط به نوزادان متصل به دستگاه CPAP را انجام دهد.
- ۱۰- نوزاد طبیعی پر خطر و نارس را بشناسد و مراقبتهای مربوطه را انجام دهد.
- ۱۱- مراقبت های پرستاری مربوط به نوزادان ایزوله در Post NICU و NICU را انجام دهد.
- ۱۲- موارد غیرطبیعی در نوزاد از قبیل سیانوز، علایم دیسترس تنفسی، تب و تشنج، ایکتر، هیپوترمی و آپنه را بشناسد و اقدامات لازم را انجام دهد.
- ۱۳- اصول کار با انکوباتور از قبیل تنظیم و ضد عفونی انکوباتور و کنترل مخزن آب دستگاه را به خوبی انجام دهد.
- ۱۴- مراقبت های بهداشتی تمیز کردن نوزاد و در صورت لزوم حمام دادن را انجام دهد.
- ۱۵- وصل نوزاد به دستگاه پالس اکسیمتر و مانیتور را انجام و مراقبت مربوطه را عملاً نشان دهد.
- ۱۶- مراقبت های لازم از نوزاد حین فتوتراپی را انجام دهد.
- ۱۷- روش های مختلف تجویز اکسیژن را انجام داده و میزان اکسیژن را بر حسب شرایط ویژه تنظیم نماید.
- ۱۸- نحوه صحیح انجام ساکشن در نوزادان را به صورت عملی نشان دهد.
- ۱۹- نمونه گیری آزمایشات ادرار و قند خون با گلوکومتر را انجام دهد.
- ۲۰- جواب آزمایشات را پیگیری کرده و موارد غیر طبیعی را شناسایی و گزارش دهد.
- ۲۱- قادر به تغذیه نوزاد با روش های مختلف با توجه به وضعیت بوده و نحوه تغذیه با شیر مادر را آموزش دهد.
- ۲۲- گذاشتن لوله معده تغذیه نوزاد را انجام دهد.
- ۲۳- محاسبه و تهیه سرم ۷،۵ و ۱۰ درصد را نشان دهد و کنترل قطرات سرم با میکروست و انفوزیون پمپ را نشان دهد.
- ۲۴- دستورات دارویی نوزاد را به طور صحیح آماده و اجرا کند.
- ۲۵- گزارش را به طور صحیح در پرونده و فرم مربوط به بخش ثبت نماید.
- ۲۶- در ترخیص نوزاد مشارکت داشته باشد.
- ۲۷- نکات لازم جهت، مراقبت در منزل، پیگیری های لازم و انجام واکسیناسیون را به والدین آموزش دهد.
- ۲۸- ارتباط موثر و مناسب با همکاران رابطین، مسئول بخش، سایر پرسنل برقرار نماید.
- ۲۹- گزارش یک مورد نوزاد بستری را بر اساس موارد بستری در بخش ارائه دهد.
- ۳۰- در کار تیمی در بخش نوزادان، هماهنگی گروهی و مدیریت منابع را نشان دهد.
- ۳۱- در مراقبت از تجهیزات مرتبط نبولایزر، پالس اکسیمتر و... به طور صحیح استفاده نماید.

- ۳۲- به مادر در مورد اصول مراقبت از نوزاد، مراقبت کانگورویی و شیردهی و مراقبت در منزل آموزش دهد.
- ۳۳- در مراقبت از نوزاد اصول کنترل عفونت مانند ۵ موقعیت بهداشت دست انجام دهد.
- ۳۴- پروسیجرهای شایع در نوزادان را مشاهده نموده و در انجام آن مشارکت نماید.
- ۳۵- اصول قانونی و اخلاقی مراقبت از نوزاد مانند رضایت والدین و رازداری را شرح دهد.
- ۳۶- در محیط بالین تعهد به محرمانگی اطلاعات نوزاد و خانواده و استانداردهای حرفه‌ای را رعایت کند.
- ۳۷- در تعامل با نوزاد و خانواده همدلی، شفقت و احترام به ارزش‌های فرهنگی را نشان دهد.
- ۳۸- بر اساس مطالعه متون و مقالات مراقبت مبتنی بر شواهد در نوزاد انجام دهد.

شیوه کارآموزی:

آموزش بر بالین

ارائه کنفرانس‌های فردی و گروهی

ارائه تکالیف تعیین شده

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره
۱	حضور مداوم و بدون تاخیر در کارآموزی	۲
۲	شرکت فعال در مداخلات درمانی و مراقبتی از نوزادان در بخش‌های بستری	۸
۳	ارائه کنفرانس بالینی	۴
۴	آموزش‌های لازم به مادر	۲
۵	ارائه تکالیف مشخص شده توسط استاد	۴
	مجموع	۲۰

سیاستها و قوانین دوره:

۱. استفاده از تلفن همراه و زیور آلات در بخش ممنوع است.
۲. تمام قوانین مربوط به پروتکل‌های بهداشتی، پوشش حرفه‌ای و نصب اتیکت بر روی لباس رعایت شود.
۳. در صورت غیبت غیر مجاز بیش از یک روز، نمره کارورزی برای دانشجو صفر منظور خواهد شد.
۴. یک روز غیبت غیر مجاز، کسر ۲ نمره و یک روز جبرانی و یک روز غیبت مجاز، یک روز کارآموزی جبرانی خواهد داشت.
۵. آئین نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی،
۶. اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه‌ای رعایت گردد.

منابع اصلی:

1- Kliegman RM, Behrman RE, Jenson HB, Stanton BM. Nelson textbook of pediatrics e-book. Elsevier Health Sciences; 2025.

2- Hockenberry MJ, Duffy E, Gibbs K, Wong's Nursing Care of Infants and Children-E-Book, 12th, Elsevier Health Sciences, 2024.

۳- شیخ بهال‌الدین زاده، عفت. وراعی، وحید. پرستاری مراقبت‌های ویژه نوزادان، NICU، تهران، نشر بشری

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

۱- نوزادان نلسون ۲۰۲۰ ترجمه دکتر آزاده زنوزی، دکتر بهرام قاضی جهانی، دکتر سید حسین فخرایی، مژگان مظاهری. نشر گلبان

2- Mhairi G. MacDonald, Jayashree, Ramasetu. Atlas of procedures in neonatology. Lippincott. Philadelphia. Last edition

اهداف اختصاصی مورد انتظار در بخش نوزادان و مراقبت‌های ویژه نوزادان

تاریخ	اهداف رفتاری
روز اول	<ol style="list-style-type: none"> شناخت نوزاد سالم و پرخطر توضیح در مورد نحوه استفاده از تجهیزات بخش نوزادان و بخش مراقبت ویژه نوزادان توضیح رعایت اصول کنترل عفونت تعریف مراقبت تکاملی و اجزای آن پذیرش و ثبت علائم حیاتی نوزاد نحوه وصل کردن نوزاد به دستگاه پالس اکسی متر و مانیتور اندازه گیری قد، وزن، دور سر رعایت تعهد به محرمانگی اطلاعات نوزاد و خانواده و استانداردهای حرفه‌ای در محیط بالین
روز دوم	<ol style="list-style-type: none"> شرح مراقبت‌های روزانه نوزاد از جمله مراقبت از بند ناف، بهداشت، واکسیناسیون، تغییر پوزیشن و انتقال و جابجایی توضیح اقدامات لازم جهت پیشگیری از هیپوترمی و هیپرترمی معاینه فیزیکی اولیه و تعیین سن جنینی نوزاد مطالعه پرونده نوزاد تمرین اقدامات انجام شده در روزهای قبل در جهت رسیدن به اهداف
روز سوم	<ol style="list-style-type: none"> تغذیه نوزاد با روش‌های مختلف انجام تغذیه نوزاد به روش‌های مختلف کمک به انجام آموزش شیردهی تعبیه لوله معده و تغذیه نوزاد، لاواژ معده ارائه مراقبت
روز چهارم	<ol style="list-style-type: none"> محاسبه و تهیه سرم ۷/۵ و ۱۰ درصد تنظیم قطرات سرم با میکروست و انفوزیون پمپ انجام دستورات دارویی نوزاد به طور صحیح رعایت اصول قانونی و اخلاقی مراقبت از نوزاد مانند رضایت والدین و رازداری

	۵. ارائه مراقبت با نظارت
روز پنجم	۱. ارائه مراقبت‌های لازم از نوزاد حین فتوتراپی ۲. ارائه گزارش روزانه نوزاد
روز ششم	۱. مراقبت از نوزاد دارای مشکلات تنفسی ۲. شرح نحوه صحیح ساکشن کردن در نوزادان ۳. شرح نمونه گیری آزمایشات ادرار و قند خون با گلوکومتر
روز هفتم	۱. مراقبت‌های نوزادان متصل به دستگاه CPAP ۲. اصول تجویز اکسیژن در نوزادان
روز هشتم	۱. شناخت موارد غیرطبیعی در نوزاد از قبیل سیانوز، علائم دیسترس تنفسی، تب و تشنج، ایکتر، هیپوترمی و آپنه ۲. مراقبت از هیپوگلیسمی و درمان آن در نوزاد ۳. نشان دادن همدلی، شفقت و احترام به ارزش‌های فرهنگی در تعامل با نوزاد و خانواده ۴. ارائه مراقبت
روز نهم	۱. بیان مراقبت‌های نوزاد در منزل، پیگیری‌های لازم، آموزش موارد مربوط به واکسیناسیون به والدین ۲. ارائه گزارش یک مورد نوزاد بستری در بخش ۳. کمک به ترخیص نوزاد
روز دهم	۱. بیان اصول اولیه در احیاء نوزاد ۲. توضیح اقدامات اولیه احیاء

شرح و سطح فعالیت های کارآموزی

سطح فعالیت				شرح فعالیت	
مستقل	با نظارت	با کمک	مشاهده گر	عنوان فعالیت	ردیف
۲	۱			معاینه فیزیکی نوزاد و ثبت علائم حیاتی	۱
	۱		۱	انجام شستشوی معده نوزاد با گذاشتن کاتتر معده	۲
	۱		۱	انجام گاواژ و لاواژ با گذاردن کاتتر معده	۳
۲	۱			اندازگیریهای آنتروپومتریک	۴
			۱	مراقبت از نوزاد مبتلا به RDS	۵
۱	۱			مراقبت از نوزاد مبتلا به زردی	۶
	۱		۱	مراقبت از نوزاد نارس	۷
۱	۱		۱	مراقبت از نوزاد در انکوباتور	۸
۱	۱		۱	محاسبات دارویی و دارودهی	۹
۲	۱			تهیه و وصل سرم	۱۰
			۱	اجرای تغذیه وریدی	۱۱

۲			۱	خونگیری از کف پا	۱۲
	۱			انجام معاینه ترخیص نوزاد	۱۳
	۱		۱	آموزش به مادر در مورد نحوه دارو دادن و تغذیه نوزاد	۱۴
۱				آموزش مراقبت‌ها و علائم خطر دوران نوزادی	۱۵
			۱	آشنایی با وسایل احیای نوزاد و احیای نوزاد	۱۶
			۱	تعویض خون	۱۷
	۱			انجام مراقبت در NICU	۱۸
۲			۲	آموزش انواع شیردهی و کمک به مادر در شیردهی	۱۹
۲				کمک به KMC	۲۰
	۱			ارسال آزمایشات و تفسیر	۲۱